

Arad, Str. Anlieh (Adam)

ABONAMENTUL

Peru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe
an fl. 6; pe 1/2 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

Nr. de Duminecă pe
an fl. 2.—

Peru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

TRIBUNA POPORULUI

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

Arad, Str. Anlieh (Adam)

La situația partidului național.

Scrioare către dl. director al ziarului
„Drapelul“ în București

Desvelirea hotărîrilor luate în
Convenționalul dela Sibiu la 1 Oct. sub
președinția dl. Dr. Rațiu, a fost atât
de neașteptată și zdrobitoare pentru
pretinsul „comitet“ național, încât
„directorul“ organului „autorizat“, Dr.
E. Daianu, nici n'a încercat să com-
bata relațiile noastre absolut sigure
în ziarul „Tribuna“, ci nevoit a fost
să apeleze la ospitalitatea ziarului
D.voastre „Drapelul“, pentru a su-
prinde buna credința a cititorilor și
cu cele lui sfîrșite neașteptări.

Căci reținând produce dovezi
pentru a combate relațiile exacte
ce s'au publicat în „Tribuna Poporului“
despre „convenționalul“ dela Sibiu,
dl. „director“ Elie Daianu rețipărește,
nu știu pentru a cătea-ora, acuși-
unea injurioasă:

a) că arăd n'îl „bruscând opinie-
nea publică românească“ au ales de
episcop pe Goldiș, ear apoi gruparea
dela „Tribuna Poporului“ a ales șie-și
de șef și program politic; b) în conse-
cință: „Oamenii grupați în giurul „Tri-
bunei Poporului“ s'au desfășurat ori se
vor desfășura de partidul național, nu
mai cât n'au mea curajul de a mar-
turisi pe față.”

Pe de altă parte dl. Dr. Rațiu cu
cei din giurul „Tribunei“, după expu-
nerie directorului ei, „represinta orga-
nizațiunea politică a poporului român
din Ungaria și Transilvania“, — sin-
guri în drept a decide despre soarta
partidului național; și cu acest drept,
zice se, dl. Rațiu a convocat la 1 Oct.
în Sibiu „o consfătuire politică de
caracter intim, la care au participat
bărbați fruntași din toate părțile ro-
mânești ale terit.: Transilvania, Un-
garia și Banat“, hotărînd „a susține
politica de rezistență pasivă și orga-
nizațiunea partidului.“ Cu alte cuvinte
dl. Dr. Rațiu și cei cinci cu din-și au
hotărît cu dela sine putere că ei se
sușin și mai departe ca președinte
și comitet național.

Et bine! Noi am spuiberat de
mult acușatiunea dl. Dr. Rațiu,
dovedindu-le în „Tribuna Poporului“
dela 20 Iunie, că opiniunea publică
la care provoacă dinșit este falsă, și
adeverata opiniunea publică a poporu-
lui român s'a manifestat la alegerea
de episcop în Arad prin votul sino-
dului eparhial. „Fie cine dându-și vo-
tul, zice Rousseau în „Contractul so-
cial“, spune părerea sa în cauză, și
din suma voturilor se constată decla-
rațiunea voinței generale.“

Biserica ortodoxă română din
Ungaria și Transilvania este autocefa-
lă și constituțională. Noul episcop al
Aradului Iosif Goldiș n'a fost impus
ori octroat prin ingerința guvernului,
ci ales pe temelul legii organice a bi-
sericii în mod constituțional, prin vo-
tul liber al sinodului eparhial din die-

cesa Aradului, alcătuit din 40 de băr-
bați fruntași ca reprezentanții po-
porului și 20 cei mai distinși preoți ca
reprezentanții clerului eparhial. „Tri-
buna Poporului“ a primit faptul acesta
implinit, cu atât mai virtos, că Pr. S. S.
Iosif Goldiș este episcopul unei biserici
ortodoxe, care pe lângă că e națio-
nală, mai e totodată și constituțională,
unde auctoritatea episcopului este
councilară sau colecțivă și nu absolu-
tistică, ca de pildă, în biserica catolice,
unde auctoritatea bisericii se
reassumează în auctoritatea episcopu-
lui.

Din punct de privir: al teoriei
cât și al practicii constituționale, co-
mitetul partidului național, dar nici
partidul însuși, nu represinta și nu
poate representa opiniunea publică
în chestii de ale bisericii ortodoxe
române, fără numai reprezentanța
legală și constituțională a bisericii,
sinodul eparhial sau congresul na-
țional. Și cel care a bruscând opinie-
nea publică, bruscând un sinod epar-
hial, este tocmai dl. Dr. Daianu,
care ca cleric și membru al biseri-
cei gr. catholice nu e chemat și nici
drept nu are să se facă censor și
judecător în chestii de ale bisericii
ortodoxe române. Căci „numai aceia
cari se asociază, zice Rousseau, sunt
competenți a-și regula condițiunile pen-
tru societatea lor.“ Ear dsa nu face
parte ca membru în societatea bise-
ricii ort. române.

Care este poziția actuală a co-
mitetului și partidului național am
arătat într'o serie de articoli în „Tri-
buna Poporului“ dela începutul lui
Septembrie, precum și în răspunsul
ce l'am dat dl. George Pop de Bă-
sești, constatând că dl. Dr. Rațiu in-
suși a de organizat partidul național,
astfel că astăzi nu există absolut nici
un fel de organizațiune de partid,
ear, am fi obligați, cel puțin mora-
licește, să-o respectăm. Guvernul a
sistat numai funcționarea partidului
prin conferințele naționale, ear dl.
Dr. Rațiu l'a desorganizat cu dese-
vîrșire, desființând întâiu comitetul
prin reducerea membrilor și dela 25
la 6 persoane agreeate și intime pre-
sidentului.

Lucru ușor de înțeles că noi cu
un astfel de comitet nu ne putem
solidarisa, și nu l' putem recunoaște
ca reprezentanță legală și constitu-
țională a poporului român, mai ales
când, auctoritatea lui fiind de ordine
morală numai, își aroagă un drept
absolut și dictatoric în conducerea
partidului. Căci, de pildă, cine a dat
dl. Dr. Rațiu ori dl. Dr. Daianu
„Tribunei“ autorizarea de a priva pe
delegații conferinței naționale de titlul
și dreptul lor de reprezentanți ai par-
tidului național? Oamenii grupați în
giurul „Tribunei Poporului“ au mandat
în regula de la alegătorii români, ca
să-i represinte în conferințele partidulu-
lui, ear dl. Dr. Rațiu cu Dr. Daianu și
întreg comitetul lor nu au drept nici
putere a ne despoia de mandatul,
care ni l'a dat poporul însuși. Și nici
nu știu, dacă dl. Dr. Daianu are man-
dat, să vorbească în numele parti-
du-

lui, căci dinsul n'a fost membru în
conferințele naționale.

Noi nu atribuim nici o importanță
hotărîrilor luate în conventicolul de
la Sibiu, mai ales pentru că este ne-
adeverat cumca la „sfătuirea politică“
a dl. Dr. Rațiu ar fi luat parte
„bărbați fruntași din toate părțile ro-
mânești“. Din Banat n'a fost de cât
un singur suflet de om, din Bihor de
asemenea, ear din părțile Aradului
absolut nime.

De aceea noi nu avem și nu
putem ave încredere în dl. Dr. Rațiu
și în „fruntașii“ și necunoscuți. Am
respectat hotărîrile conferințelor na-
ționale și le vom respecta pe cât
timp sunt valabile, dar hotărîrile con-
ferințelor lor nu s'au adus și nu v'ad
printru toate timpurile.

Hotărîrile conventicolului de la
Sibiu însă nu obligă pe nimeni, de-
cât poate pe cei ce le-au stabilit.
Nici nu putem admite, ca o fracțiune
minimă din fostul comitet să impună
hotărîri în numele partidului fără a-l
consulta.

V. Mangra.

Fondurile secrete. „Magyarország“
de la 28 Octombrie eată ce observațiun
face asupra celor scrise de „Bud. Hirlap“
despre fondurile secrete și reproduce de
noi în numărul de ieri:

„Budapesti Hirlap“ poate nici ea în-
săși nu știe, ce grozavă învinuire aruncă
în publicul cel mare așa numai netau-
sam.... Apoi ac-ștea's niște învinuiri
grozave, pe cari nu este iertat a le ridica
numai așa fără indicare de nume, în ex-
presiuți generale, ci trebuie să se sprig-
nute cu fapte, date, nume și dovezi. Dacă
erau astfel de deputați, trebuie să se știe,
cine au fost aceia și la care partid au
aparținut sau aparțin? — dacă erau astfel
de ziare, trebuie să se știe cari au fost
acelea, cari primiau sau primesc subvenție
secrete?

„Ar fi un lucru grozav, dacă s'ar fi
putut (!!) întâmpla asemenea păcătoșenii;
de aceea, din punctul de vedere al purității
vieții publice trebuie să cerem, ca ceea-ce
este adeverat în niște asemenea afirmațiuni,
să fie adus la lumina zilei, ear' ceea-ce
nu este adeverat, să fie respins cum se
cuvine din partea fiecărui partid, din toate
părțile.

„Este un abus din cele mai păcătoase
ce numai se poate închipui faptul, că de-
putați sau foi au tras subvenții secrete, fie pe
ori ce titlu și în ori ce formă pentru sprig-
nirea guvernului păstrându-și tot-deodată
caracterul lor opozițional“.

Mai urmând în tonul acesta, foaia lui
Bartha provoacă pe colega sa, să înceapă
ea, care a pus pe tapet chestiunea, a mă-
turisi sincer, deschis și oblu: ce și cât
capătă ea dela stat în forma de anunțuri.
Și să premeargă cu pilda, „Magyarország“
mărturisește „sincer“ (?), „deschis“ (?) și
„oblu“ (?), că „până la 27 Oct. a căpătat
în anul acesta pentru anunțuri de stat nu-
mai 300 florini.“

„Bud. Hirl.“ nici până astăzi n'a răs-
pus, „tace ca . . . în cucuruz.“ Fama însă
afirmă, că el capătă 30—40.000 fl. pe an
„subvenții secrete“ în forma anunțurilor de
stat. Dar și întreagă indignarea lui „Magyar-
ország“ ne face impresia, că este prefăcută.

FIUME.

II.

(Ar.) În ședința del: 26 Octombrie a
comisiunii fiu-narie, Bart. Ötön (Ocru)
a întrebat pe ministrul-president: nu cu-

getă oare că a sosit timpul, ca să se regu-
leze odată afacerea autonomiei din Fiume?

Szell a declarat (reproducem după
„Alkomány“ de la 26 Oct., căci răspunsul
ministrului president acolo e mai pe larg
decât în ori care altă foaie), că: nici nu
încape discuție despre chestiunea, că unde
aparține Fiume cu teritorul seu. Așa e ter-
ritor ungar (maghiar?), corp deosebit ală-
turat la coroana ungară (maghiară?) „sepa-
ratum sacrae regni corone corpus adnexum“.
Nu despre asta e vorba. Dar legea a mențiu-
nit regularizarea, în comună înțelegere, privi-
tor la autonomia Fiumei și la raporturile
de ocărmaire (kormányzati viszonyaira), însă
numai privitor la acestea și nici decum la
raporturi de drept public. Comună înțele-
gere însă nu s'a întâmplat la 1883, ci s'a
făceiat un provisoriu.

Și oratorul consideră de dorit, ca
acest provisoriu să se schimbe într'un aran-
gement definitiv și va stărui, ca îndată-ce
va sosi timpul oportun pentru aceasta, să
ne ocupăm cu această chestiune în modul
și chipul prescriis de lege. D'almintrelea
însă și acest provisoriu e acum suspendat, de-
oarece s'au dat pe față niște astfel de as-
pirațiuni și pretensiuni, pe care guvernul
predecessor—foarte just — nu le-a putut în-
deplini. Ministrul-president ține de dorit,
ca această stare excepțională să înceteze,
dar punctul seu de vedere în această pri-
vință este, că nu va negocia cu nimeni, așa
dar nici cu autonomiști, ear pentru dispo-
zițiunile sale el este răspunzător numai
parlamentului.

Autonomiștii au exprimat guvernulu-
lui dorințele (ohajtások) lor.

Ear' el (ministrul president) a luat la
cunoștință raportul ce era dator să l' facă
(guvernorul) în această afacere. Printre
aceste postulate (kivánalmak) sunt și de
acelea, pe cari oratorul nu le ține de na-
tura nici a fi obiectul discutiiei. Dar' în-
dată ce va ave vreme, va lua în mână re-
gularea stărilor din Fiume și va da seamă
de punctul seu de vedere singurului factor
competent adecă parlamentului (Aprobări
vii generale).

Dacă Szell așa de puțin urgentă con-
sideră regularizarea, afacerii Fiumei,
încât se va ocupa cu ea numai „când
va ave vreme“, de ce „Magyar Nemzet“
numește consfătuirea guvernului Szápary
cu Mayländer ca „extrem de importantă“?
Consfătuire, care a ținut 2 oare, și al cărei
„obiect forma afacerii reinstalării rappre-
sentanței“? De ce el, guvernorul, din
senin „a poftit la sine pe ex-podesta“
(cel refractar până la revoluțiune)?
De ce: „imediat după consfătuire contele
Szápary a plecat la Budapesta, pentru a
raporta ministrului president“, încă în ace-
eași zi? De ce toate acestea și pentru ce
această grabă? De ce, tot în aceeași zi,
„târziu noaptea“, precum zice „Egyetértés“:
cele două foi litografate vorbesc despre
afacerea fiu-mană“, prefăcându-se a des-
minti sau a reduce la o nimică toată cele
ce a scris officioasă tipărită „M. Nemzet“?

Și apoi: la al cui îndemn s'au în-
tâmplat toate acestea, tocmai în ziua de
20 Octombrie, după ce guvernul n'a reșat
absolut nime: nici la corespondența din
Fiume, atât de tânguitoare, apărută în
„Bud. Hirl.“ de la 20 Iulie, nici la in-
cidentul cu „boycott“ area tramvaiului ele-
ctric, relațată la 16 Octombrie? De ce a
dat Szell porunca telegrafică contelui Szá-
pary să cheme la o consfătuire „extrem de

importantă", numai la 19 Octombrie, adică în ziua, când tocmai not atrăsese atenția asupra lui „*Tertius gaudens*“ — Croații? Cam de ce și-a ales guvernul tocmai această zi sau dat?

În ciuda declarațiilor sale indiferente, în ciuda desmințirilor în cele două foi oficiale litografate, în care stau scrise frazele: *ministrul-president a declarat guvernorului, că în acest moment nu poate discuta asupra acestei afaceri*“, sau: *„nu corespunde cu adevărul, că s'ar plănuia acum regularea definitivă a afacerilor ființate și călătoria contelui Szápary ar sta în legătură cu această treabă*“; — în ciuda, zicem, acestor enunțuri, Széll a trimis în ziua de 25 Octombrie, pe ministrul de comerț Hegeđús la Fiume, care a sosit acolo la 26 Oct. dimineața, cu următoarea suită: 1 *secretar de stat*; 3 *consilieri ministeriali*; *presidentul direcțiunii căilor ferate de stat și membru al Casei Magnaților Ludvigh*; 1 *concișt dela direcțiunea căilor ferate*; 1 *director dela direcțiunea căilor ferate*; 1 *inspector al societății de navigațiune*; *directorul general al căii ferate Cașovia-Oderberg*; 1 *consilier de secțiune*; *vice-presidentul societății de navigațiune pe mare, cavalerul „Adria“*; *orgroful Pallavicini, president al direcțiunii „Băncii de credit u-gare“ (maghiare?)*; în sfârșit *Pekar Imre, director al „Băncii de escopot și de schimb ungare“ (maghiare?)*.

Cum se potrivește aparatul acesta enorm, această năvală de titluri, dismagyaruri, Kalpakuri, pinteai, forgó urî Kucsme și bani cu vorbele ministrului-president și ale oficioaselor din desmințirile lor reproduse erî și citate mai sus? Și peste tot, ce rost a avut întreaga călătorie a ministrului de comerț, dacă ministrul-president n'are încă vreme a se ocupa cu această chestiune?*

DIFERITE DECLARAȚIUNI ALE LUI SZÉLL.

Afară de chestiunile, pe cari le-am pomenit deja în numerul precedent, în remarcabila ședință de la 26 c. a comisiunii financiare, Széll a mai dat răspunsuri de relevat la diferite alte întrebări ce și-s'au adresat.

(Să nu uităm însă a spune și impregiurarea, că *presidentul comisiunii este Ovreiul Max Falk* (ca ziarist se întitulează pretutindeni numai: „redactor responsabil al lui „P. Lloyd“, ear' nici decum „director“, ba nici chiar „redactor-șef“, sau așa ceva), cel trecut la catolicism; ear' ra portorul ei este Ovreiul *Gajári Ödön*, trecut

la luteranism. Se știe că la congresul orientaliștilor din Roma, știința maghiară (nu ungară, era reprezentată numai prin Ovrei; tot așa la congresul oftalmologic din Stockholm).

La întrebarea despre emigrări, ministrul de interne a răspuns, că aceasta este o chestiune ce se ține nu numai de resortul său, ci în mare parte de resortul afacerilor economice. Ceea ce se poate face pe terenul creditului public, trebuie să se și facă și în această privință și pornit acțiunea (Care? Doar însoțirile de porunceală cu „Centrala“ în frunte? R. „Tr. P.“) Prin întrebare numai de mijloace coercitive nu vom scăpa de rău; menirea ministrilor de agricultură, de comerț și de finanțe este a și extinde atențiunea lor, pentru-ca stările să se îndrepteze pe cât se poate prin măsuri potrivite.

Funționarul administrativ trebuie asigurat de bunul plăc, da; dar ministrul nu este aplicat și nici nu recomandă cuiva, ca acești funcționari să fie făcuți inamovibili. Cât pentru îmbunătățirea leilor lor, necesitatea aceasta este, zice, *ardentă*. Dotațiunea, propusă în budget (550 000 coroane) să nu fie privită ca *resolvirea definitivă a chestiunii*. Aceasta este, zice, *dovădă* numai a bunăvoinței guvernului și a faptului, că guvernul simte *necesitatea* ca până atunci, până-ce va fi cu putință o îmbunătățire radicală, să se desțuraze cele mai mari *lipsuri și inegalități*. Promite, că dacă starea financiară a visteriei, va permite, pe viitor se va pune suma mai mare spre acest scop; ba și aceea, că ceea ce va putea economisa prin crețare în resortul său, o va dedica îmbunătățirii leilor funcționarilor administrativ. Încât privește împărțirea, va proceda după modul de până azi.

„Să votăm după comune!“

Suntem încă departe de alegerile dietale viitoare; cu toate acestea lumea se ocupă de ele atât în cercuri mai înalte politice și în presă, cât și în municipiile din țeară, în special preocupă însă paragraful legii asupra judicaturei Curiei în afacerile electorale, privitor la stabilirea taxelor de cărașie la alegerile dietale.

Chestia aceasta, precum știm, a fost discutată și în congregația comitatului nostru în ziua de 19 Octombrie a. c.

Membrii români, domnii V. Mangra și Dr I. Suciu au osândit atunci acest paragraf al legii ca o dispoziție nenorocită

pentru actul electoral, și au propus să se facă o reprezentare la guvern, ca acesta să depună în dieta *modificarea legii în sensul, ca fiecare comună să și dea votul la ea acasă*.

Propunerea Românilor știm că n'a fost primită de majoritatea membrilor din congregație, ci „primită“ a fost propunerea comisiei permanente, care a fixat taxa de cărașie la alegeri cu 28 flori de alegător și chilemetru, cu adausul, ca o trăsura să fie socotită pentru 3 alegători.

Asupra aceluiași obiect în numărul de Sâmbătă al ziarului „*Magyarország*“ sub titlu „*Să votăm după comune!*“ Kossuth Ferencz scrie un prim-articol, în care condamnă și el paragraful ca pricină și, între altele, zice următoarele:

„O pată urtă s'a pus pe legea despre judicatura Curiei prin acel paragraf, care sancționează o anumită măsură a cărașitului și a mâncărilor și beuturilor (la alegeri de deputați)...

„E foarte caracteristic pentru timpul nostru, că pe când legislatorul găsește de trebuință, ca să apere *curățenia alegerilor*, nu stăruie într'acela, ca să *zădărnicească* privilegiul pentru corupție și pentru *alegerile efectuate cu puterea banului*, ci *mai ales părăsește la tergoalță cu conștiința*, cu *purta și cu cumpărarea de voturi și caută să creiască limitele acesteia: ce este imoral și ce silința zădărnicească*.

„Acest adevăr a fost dovedit înăntă prin faptul, ce aproape unanim și-au primit de al lor municipiile, cari absolut n'au căutat să limiteze cheltuielile electorale. În cea mai mare parte, ele nu au făcut cărașitul obligator, ca de pînă la transportarea miliției. În urmarea aceasta nimic n'ar asigura contra acelei impregiurări, ca taxa stabilită pentru cărașit, ori și cât de mare ar fi ea, cărașit să n'o privească îndestulătoare și ca, sub pretext de preamulta sumă pe care se denge cărașia, să înd pe candidații de deputați, ca și su să renunțe la posibilitatea alegerii lor, sau să între în tergoalță secrete cu alegătorii.

„În partea cea mai mare municipiile n'au decis anume, că și omenii e dator cărașul să dea în trăsura sa; astfel s'a făcut posibilă impregiurarea, ca trăsurile pentru căratul voturilor să le cuprindă *acela, care dispune de bani mîli*, chiar și în cazul, când cărașitul se face obligator.

„Decisiunile municipiilor pot să producă asupra cetățenilor alegerii aproape aceea impresie, că de aci încolo banii de cărașie și provizia au devenit drepturi con-

stituționale, de cari poate să se folosească în case alegeri. Și suportarea acestei cheltuieli este o datorie constituțională. Nu însă astfel, cum au voit-o apărătorii însuși ai alegerii paragraf, ca aceasta să fie un drept și o datorie facultativă, care nu constituie corupție, dacă rămâne între limitele desinate de mai înainte. Dar, cu toate acestea, această risipă de bani pentru candidat nu e obligatorie, și pentru alegător nu e astfel de drept această stăorcere de parale, care de aci înainte în chip necesar să fie înleagă ună cu exercitarea dreptului electoral.

„Punctul de privire al municipiilor n'a fost deloc, ca paragraful să pintească *restricțiunea între limite* a corupției devenite tot mai generale, nici ca granița acestor limite, a priori designată, să fie cheia în mîna judelei, spre rezolvirea acelei impregiurări: când a fost corupta în mare măsură și când nu. — Cheltuirea municipiilor a fost, că de achitările cheltuielile au să fie sancționate sub titlu de chirie a cărașiei, și o figură introdusă în lege pentru cumpărarea de suflete...

... Pentru facerea imposibilă a acestor abuzuri ar trebui să se insiste, nu mai ca opinia publică să se tergoiască cu aceste abuzuri.

„Cu fapte păcătoase nu i permis a se tergoi, ci a le face pe acestea peste putință, dacă spiritul public acolo a ajuns d j, că r voltarea publică nu le atie zădărici. Ar trebui să se introducă simplu în astfel de modalitate de votare, care prin nimic și nu poate justifica cărașia, îndopărie și beuturile...“

Expediția polară a ducelui de Abruzzi.

Dintr'o scrisoare trimisă părinților săi de călăuză Petigax de Courmayeur, care face parte din echipajul vaporului „Steașu polară“, luăm următoarele știri asupra primei faze a expediției:

Țara Francisc Iosif. — Capul Flora. — Iulie 1899.

Am plecat din Arkangel la 12 Iulie și am ajuns la Cap-Flora la 21, la 6 ore dimineața. Steașu Polară a navigat în marea Barents, care se află între Spitzberg și Noua Zembla. Cu toate că ghetos, timpul e liniștit. Nu avurăm decât în ziua de 17 Iulie puțină furtună. În acea zi toți suferim, afară de căpitanul Cagni.

La 14 Iulie am trecut la Capul Kanin, care se află la 68 grade latitudine și salutarăm ultimele uscături. În ziua de 17 la

Prințisorul, cum îi zice prințului Carol, fu moștenitorul de tron Ferdinand, a trecut de pericol: grație îngrijirii medicilor și a constituțiunii sale tari, a intrat deja în reconvalescență. La Palatul din Sinaia și în toată țeara, bucuria e mare.

În politică în curînd o să fim în plin sezon. Zua deschiderii Camerelor se apropie, și mai alaltă-eri „Constituționalul“ anunța (ear „Timpul“ și „Epoca“ desmințiau), că chiar înainte de a se deschide Camera și Senatul, se va face o *remaniere*; organul j. m. i. m. i. s. t. u. l. („La Pesta“) cerea de altfel nu numai capul lui Fleva, dar zicea, că *întreg cabinetul* trebuie să demisioneze; făcînd punct de acuză îndosebi delă faptul, că dl Fleva în chestia fănuțului a primit să se judece la Pesta. Presa liberă de asemenea pretinde demisia întregului minister, combătînd aspru tot pe chestia porților de fer, a fînului și a situațiunii financiare desolate. Pînă la venirea regelui în capitală e sigur, că lucrurile rămău cum sunt.

R.

FOITA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Scrisoare din București.

15/27 Octombrie.

Finanțe și — arto. — Duse, Souly și Agata Bărsescu. — Prințisorul. — Politico.

Pe când țeara trece printr'o crîșă financiară cum nu s'a mai pomenit, căci falimentele curg droaie, erî „Epoca“ anunța lichidarea chiar a Băncii României, ear' pe pieță, la bancheri, bani nu poți împutumata nici cu 25 %/o, pe atunci viața artistică pare a fi la apogeu. Abia a plecat Eleonora Duse, tragedia fără păreche la Italiani și rivala demnă a Sarei Bernhardt, și eată că la Teatrul Liric marele tragedian Mounet Souly atrage întreg publicul capitalei. Pe de altă parte Agata Bărsescu, precum și Elena Teodorini își anunță și ele pentru luna viitoare câte un ciclu de reprezentațiuni.

Adevărat că Duse a jucat înainte unei săli numai pe jumătate plină. Aceasta însă mai mult din cauză că impresariul prea a fost lacom. Pusese niște prețuri tocmai de cincî ori mai mari ca de obicei, așa că un stal (III), care se plătește la Teatrul Națio-

nal cu 3 lei, acum costa — 15. Ceea ce n'a împedicat succesul desăvîrșit, fiind Duse o podoaă între artiștii mari avînd un joc ce te uimește. Rizî și plîngî cu ea și își poartă sufletul prin întreaga lume tragică a pieselor clasice ce joacă. E atât de natural apol jocul ei, că își face impresia ca și când n'ar fi la teatru, ci lucrurile s'ar petrece aievea.

Pe Souly l'am văzut într'o singură piesă, în „Hamlet“, rol pe care de vrîo treizeci de ani nimeni nu-l știe interpreta ca dînsul, ci toți artiștii cari se duc la Paris să învețe (între ei și decedatul Manolescu), de la dînsul se inspiră, prinținsul *crează* rolurile ca Hamlet, Othelo, regele Lear, Romeo și altele. Am văzut în aceste roluri și pe marele tragedian italian Rossi. Eră superb, parea fără seamăn. Văzînd însă pe Souly, își vine a crede că el a inspirat pe Shakespeare: prin jocul său, asupra căruia s'au scris volume întregi, de cei mai celebri critici și esteticianii, împumută scrisul vieții. Vibrațiunea vocii sale te zguduie și când interpretă durerea ori revolta în fața crimei ce descopere, ear' mai la urmă desădejde, te și topit par'că în sufletul lui, nu-ți mai dai seamă de cel din giurul țeu, de ieri ori de azi, ci torentul de lacrimi își vine ca și când și-ar inunda

nu numai ochii, ci te simți prăpădit cu întreaga-ți ființă.

În scena când face pe mama-sa să mărturisească crima (asasinarea bărbatului ei rege pentru a lua pe fratele regelui) și o conjură să se pocăiască, a fost — nu găsece cuvînt care să exprime singur, cum a fost! Pentru-că în scena aceasta începînd cu sentimentul duioșiei și pînă la cel al cruzimei, al disprețului și iertării, făcut a întreg publicul să simtă tot genul lui Shakespeare și închinându-l în fața artistului viu, să simtă că cel mort într'adevăr numai prin interpretarea artistului desăvîrșit poate fi înțeles... După fiecare scenă și act aplausele abia încetau și chematu l'au la rampă de câte 5—6 ori după oaltă.

Ciclul de reprezentațiuni ale d. șoar. I Bărsescu este așteptat cu atât mai mare dor, cu cât marea artistă română va juca de astăzi *românește*.

Ear d. șoara Elena Teodorini vine cu o trupă aleasă și aduce cu sine și pe soacsa Aurelia, nu numai o frumuseță adorabilă, dar o tineră artistă, care prin vocea ei și jocul desăvîrșit a pus deja în umire pe toți profesorii și criticii din marile centre artistice italiene și franceze.

75 grade ni-se presintară primele ghețuri, ceea-ce ne uimește, căci termometrul arăta 3 grade.

La 18 blocurile de gheață deveniră mai dese. Furăm nevoiți a ne opri timp de 8 ore (dela 7 dim. până la 3 ore seara) învelii într-o ceață deasă.

După-ce ne dădurăm puțin îndărăt, săcirăm o spărtură într'un ghețar. Cu o manevră foarte îndemânică, căpitanul făcu să treacă nava prin acel pas și să intrăm în marea liniștită. Căpitanul fu felicitat de toți.

In zilele următoare nu mai văzurăm ghețuri și nava putu inainta.

In fine in ziua de 20, la 10 oare seara începurăm să zărim Capul-Flora; nu ajunserăm însă acolo decât la ora 6 dimineața a doua zi.

Ce țară delicioasă e Capul-Flora! Nu dreminte de loc frumosul său nume; e întrădevăr înflorit ca o grădină.

Peisajul pe care îl presintă e într'adevăr ciudat, sau, mai bine zis, unic; o verde și imensă livede înconjurată de ghețuri. Toți împărtășesc uimirea mea. Eu nu mă satur laudând pe Creatorul, care face lucruri așa de minunate.

Timp de două zile (21 și 22) am debarcat acolo proviziuni și cărbuni. Le vom re lua la reîntorcerea noastră; retragerea va fi astfel asigurată. Șefii nu cred de a ve necesitatea, dar se supun sfaturilor prudentei.

Tovarșii mei, ca mine, nu se satură de a admira frumsețea localității; asta e așa de adevărat, că seara, când căpitanul m-a chemat pe bord, ne-am îndepărtat cu părere de rău de acel loc delicios. Unii din noi se distrează cu vânătoarea de pasări.

Clima dela Capul-Flora e dulce și plăcută. Nu se știe ce e iarna. Temperatura oscilează între 1 și 4 grade.

Intr'o zi am lucrat în cămăși și nu am simțit frigul. Superiorii noștri atribuie această dilectă a cliimei muntelui maiestros ce se află în fața Capul-Flora și 'l apără de vânturi.

Vasul nostru rămâne ancorat la 60 metri de coastă, o ancoră 'l leagă de mare și alta de chei. Provisiunile scoase din navă le depunem pe massele de gheață și apoi încărcându-le pe bărci le aducem la mecat spre a le pune în deposit.

Vă asigur că las cu părere de rău acest Cap bine-cuvântat, și dacă aş ave fericirea de a mă găsi cu voi toți, n'as vrea de a-mi alege aci a doua a mea patrie.

Am văzut multe focuri și morse. Ducele de Abruzzi a împuşcat multe din ele.

Am uitat a vă spune, că avem mulți câni pe bord. Sunt animale foarte bune, cari se țin mereu după noi și nu se satură cu mângâierile.

Ce dragi animale! Și cât sunt de devotate!

Insă acești câni nu voesc să stea singuri, căci îndată încep să urlă și să se vaită până ce unul din noi ne ducem la ei.

Azi trebuia să fie zi de repaos, însă eventualitățile dispuseră alt-fel.

Furăm constrinși cu mare grabă, de a ridica ancorele spre a ne alege un alt punct mai puțin amenințat.

Un enorm bloc de gheață — de o înălțime de 200 metri și o lărgime de 60 — pe care eri l'am zărit plutind, împins de un vânt tare, se apropiă de vasul nostru și de nu ne-am fi retras din calea lui, vasul ar fi fost sfărmat.

Vom pleca după toate probabilitățile mâine, dacă marea va fi bună, spre locul unde trebuie să iernăm. Vom debarca de leamă ca nava să nu poată rezista presiunii ghețurilor și atunci să perdem o așa de mare cantitate de proviziuni. Vom ridica acolo o colibă.

După cum vedeți, precauțiunile sunt așa de mari, încât nu ni-se poate întem-

la nici o nenorocire. Dacă precedentele expediții n'au reușit, e că organizatorii lor au fost mai puțin prevăzătorii.

Suntem toți uniți ca frații, și afecțiunea ce ne leagă e foarte puternică. Prințul e foarte bun cu noi.

Și căpitanul Cagni ne iubeste foarte mult. Trebuie să vă spun că după Alteța Sa, el e acel care se bucură de simpatiiile noastre.

Giuseppe Pettigax.

NOUȚĂȚI

Arad, 31 Octomvrie 1899.

Majestatea Sa Monarchul de azi dimineată se află în Viena, unde va sta până după sărbătorile „Tu uror sfinților” catolice. În 3 sau 4 Noemvrie n. însă va reîntoarce eארși în capitala ungară.

Aruncul dării pentru bolnavi. In Ar. d. Secția oficiului de dare dela oraș și-a isprăvit Vineria trecută lucrările cu *aruncul dării pentru îngrijirea bolnavilor*, de care am făcut amintire și noi într'unul din numerii trecuți ai ziarului nostru. Pe temelul singuraticilor cărți principale de dare pentru Arad s'a făcut un arunc de 15.563 fl. 26 cr. (adecă 3% după darea directă). Acest arunc s'a făcut și după astfel de venite, cari nu cad sub alt soi de dare, așa, bunăoară, chiar și după venitul *arânzii caselor scutite de dare*.

Cine va fi noul notar public reg. in Arad? Prin moartea bătrânului Kornay, al doilea post de notar public regese in Arad a devenit vacant. Cu chestia urmașului in acest post se ocupă acum atât patrioții din loc, cât și presa lor. Astfel „Aradi Közlöny” în n-rul său de Duminecă a scris un articol mai lung, în care înșiră pe reflec-tanții cărți li cunoaște la acest post gras. — La locul prim amintește pe dl Ioan Beleş, avocat și deputat, ca pe unul, care de mult a fost luat în combinație pentru acest oficiu. Insă — zice numita foaie guvernamentală — după unii aci s'ar da și de unele piedeci (!), dacă, anume, un al doilea notar public de naționalitate română ar fi numit la Arad, pe lângă Dimitrie Bonts. — Înșiră apoi, după alfabet, pe: Kugler István, șeful judecătorei cercuale din loc; Szatmáry Gyula, fostul vicșan al comitatului; Szentcs Vidor, notar public în Măcșu; Török Árpád, notar public în Siria; Vincze Miklós, avocat, și amintește încă o sumedenie de alți aspiranți, fără însă a-i numi cu numele. Constată apoi, că toți sunt buni și apți pentru acest post și fiecare își are protecția sa la locurile — competente; cel ce-o are însă aceasta în mai mare măsură, acela va triumfa.

De la oraș. Primarul orașului nostru, Salacz Gyula, a petrecut săptămâna trecută mai multe zile în Budapesta, unde se zice, că a urgentat și cauza *trenului electric* orașeneac, care poate, în curând se va și înființa.

O jertfă a dărilor. Din Comorn se vestește următoarea întâmplare: Primarul orașului a vrut să vândă prin licitație moara morarului Csukás Benő pentru o restanță de dare în sumă de 50 fl., și de geaba a cerut bietul morar amânare, primarul a rămas reînduplecat. In necazul său bietul om a scris pe o lepată cu litere mari, că: mai bucuros moare, decât ca moara lui să ajungă la dobă; și el s'a ținut de cuvânt: *A dat foc morii și apoi s'a culcat pe grinzile cuprinse în flacări*. In ziua următoare dimineața nenorocitul om a fost găsit ars scrum în ruinele și între tăciunii morii sale.

Emineacu, pesimist, profet și economist, supliment la revista „Primăvara”, de I. S. Ordeanu. Sub acest titlu a apărut în tipografia „Gazetei Sateanului” în București și ni s'a trimis la redacție un op de mare valoare literară. Se extinde pe 106 pagini, în format octav obișnuit, cu un tipar ales și bine îngrijit. Va fi cetit cu multa plăcere și cu viu interes de toți cați țin să cunoască tot mai deaproape viața și puterea creatoare a spiritului marelui nostru poet Eminescu. — Prețul unui exemplar este 1 leu (50 cr).

Frumsețea limbii maghiare. Tipografia, în care se tipărește „Aradi Közlöny”, are și turnătorie proprie de litere, acestea se zice pe ungurește: „betűöntőde”, precum se poate vedé scris pe firmă. „Hazánk” de la 29 c. reproduce din „Borászati Lapok” un bun articol despre „Imprumaturile asupra viilor și comitatele noastre”, în care obține adeseori vorba: „szőlőköcsönök rőt”. Adeseori se poate auzi în conversație vorbindu-se de „gyöngyörű gyűrű”. Nimeni nu poate zice, că le-am ales anume aceste specimene; dar nici un Nemaghiar pe lume nu va spune, că li sună dulce la ureche și că ar avé doriața nestinsă a înveța o limbă atât de armonioasă. Și dacă odată am amintit și cuvântul *gyűrű* (inel), adăo-găm, că el nici de cum nu este de obârșie maghiară, precum s'ar puté presupune după auzul și modul cum se scrie, ci provine de la cuvântul elin: „gyros”, care în-seamnă aceluși lucru. De ce tocmai de la Greci limba maghiară și-a luat această vorbă, despre asta nu sigur ne ar deslusi învaziunile hoardei arpaține în imperiul bizantin.

Doi hoți prinși. Zilele trecute a fost deținut în Arad un mare înșelător: P. B., fost funcționar de tren în Kecskemét, care de multe ori și în multe locuri a înșelat dela oameni sume de bani, atât în Timișoara și în alte locuri, cât și aici în Arad, unde însă, pentru ultima oară, căci a fost prins cu înșelătoria sa chiar în restaurantul dela „Crucea albă”. Poliția din Timisoara l'a cerut dela cea din Arad, care l'a și excoartat acolo încă Sâmbătă dimineața. — Un altul, anume Kiss Géza, agentul a două firme comerciale din Budapesta, a fost prins în Nyiregyháza, după ce furase dela o casă un orologiu de aur cu lanț cu tot. Ajuns la poliție, aceasta l'a căutat în giamantan, unde a dat de urma unei mulțimi de bijuterii, oroloage de aur etc., toate obiecte furate. Hoțul agent a fost arestat deocamdată în Nyiregyháza. — E bine să ne ferim de asemenea „agenți”, cari adeseori se învârtesc și prin ținuturile românești.

Andrée nu mai este. Această ar fi să însemneze știrea din Stockholm, că guvernul Svediei a scris concurs pentru ocuparea postului de prim inginer, care-l avusese Andrée și care l'a ținut neocupat până chiar acum. Astfel reîntorcerea lui Andrée nu mai e acum așteptată, nici în patria sa și e sigur, că s'a prăpădit în lunga și primejdioasa sa cale la polul nordic.

Vitmele oceanului în Norvegia. Zilele trecute un orcan înfricosat a băntuit de alungul malurilor norvegece ale mării. După raportul oficial al guvernului norvegian, în urma oceanului au fost nimicite 55 de corăbii și 235 de oameni s'au înecat în valurile turbate ale mării. Pe seama celor rămași s'au făcut colecte în țeara întreagă.

ULTIME ȘTIRI

Răsboiul anglo-transvaalic. Eață unele frase lapidare din depeșele englezești de pe urmă, luate în rânduială chronologică:

Înamicul a cuprins o poziție tare în Devaals Farm (au de parte de Ladysmith. — R. „Tr. P.”).

Burii au pus mâna pe conductele de apă (de lângă Mafeking). Un detașament de trupe a făcut erupere din oraș, dar' mai târziu s'a întors îndărăt. Comandantul Sidney Webb a fost grav rănit cu acest prilegiu.

Generalul Burilor, Joubert a mers din Glencoe la graniță. (Depeșa aceasta este din Pretoria, capitala Transvaalului).

Mafeking stă în flacări. . . .

Burii s'au apropiat de Ladysmith. . . . Atacul se așteaptă în orice moment.

Din Natal sosesc în fiecare zi cele mai grave știri. În ministerul de resbel domnește o mare abatere de spirit.

Avantgarda englezească s'a încercat cu Burii în apropierea orașului Ladysmith. Un detașament al Burilor percurge împregiurimile nemijlocite ale orașului, cu scop de a tăia legătura de cale ferată între Ladysmith și Colenso. . . .

O depeșă directă din Ladysmith vestește:

Burii tot mai mult impresoaară orașul. Locuitorii au fost provocați a p răsi orașul.

Din Paris: Telegrama particulare, dar' din isvor cu totul de încredere spun, că Burii au cucerit Mafekingul.

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 29 Octomvrie.		
	Arad:	B.-Pesta
Grâu Aprilie fl.	7.60—7.85 fl.	8.30—8.81
Septemvrie .	7.40—7.60 .	
Cucuruz vechiu	4.90—5. .	5.06—5.07
nou	3.70—3.80 .	5.14—5.15
Orz vechiu .	5.30—5.40 .	5.90—7.—
nou .	5.20—5.30 .	6.—6.10
Secară Apr. .		6.71—6.72
„ pe Oct. .	5.70—5.80 .	6.43—6.62
Ovăș Apr. .	4.40—4.50 .	5.18—5.19
„ Oct. .		4.90—5.28

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 948	vând	952
Lire turcești			
Imperiali (15 R. aur)	18.90		19.—
Ruble rusești 100 à	126.—		127.—
Galbeni	5.58		5.62
Napoleon-d'or	9.48		9.55
100 Marco germane	58.50		58.95
Livre sterling	11.90		12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:			er. p. kg.
bătrâni 320—380 kg.	40—42		
tineri 320—390	„ 44—44.5		
„ 250—390	„ 44—45		
„ până 250	„ 45—46		
mijlocie 240—260	„ 47.5—48		

Păștăloase:

Fasole boabe mari albe și rot. fl.	6.—	6.50
„ „ cenușit .	7.25	7.75
„ „ colorate .	5.75	6.—
Linte .	10.—	16.—
Mazere pentru fert .	11.—	—
„ aurățită .	17.—	—
Macu .	31.—	33.—

Pei lucrute:

prima Einsatz-Terzen 10—13 Kl fl.	137.—	140
„ „ „	14—20	143.—148
„ Zweisatz	20—22	133.—135
„ Dreisatz	22—24	140.—142
„ „	25—26	143.—145
„ „	26—30	145.—146
„ de bicol	28—32	142.—144

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Ștrianu.

La administrația

„Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Povestea unei coroane de oțel“, cu prețul de 75 cr., „Războiul nostru pentru neatarnare“ cu 55 cr., de *George Coșbuc*.

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de I. Scoopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adăuga și speșele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmite după plan, de Ioan Tudorescu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

„Pălăria Ceasornicului“, comedie într'un act de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina“. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărui societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

„Povestea unei coroane de oțel“, de iubitul nostru poet *George Coșbuc*, a apărut în București, în editura librăriei C. Sfelea, cu o mulțime de ilustrațiuni intercalate într'un text istoric-poporal, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipariu frumos și cât se poate de bine îngrijit. Prețul: 1 leu 50 bani. — Din titlul cărții încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre „Restatornicirea domniei românești și războiul pentru neatarnare“, scrisă anume pentru *ferăstrău*. Incepând dela introducerea până la pagina ei din urmă, cartea aceasta, îndeosebi, este scrisă cu atâta foc și dragoste de neam, cu atâta măiestrie și farmec și într'o limbă atât de dulce populară. Începând odată s'o citești, n'o mai poți lăsa din mâni până ai isprăvit-o. Și după ce ai citit-o odată, din nou o începi și mereu o citești și tot nu te mai saturi. — O adevărată comoadă literară și un mărgăritar neprețuit în literatura noastră populară. Ear serviciul, ce are să facă opul acesta țărânului cărturar nu numai în România, ci în toate țările locuite de Români, — nemăsurat va fi. Va reînvia, unde va trebui, va potența, unde este: adevăratul simț național, iubirea curată de neam și de patrie, îndemnul spre fapte mari și glorioase și neclintita dragoste pentru limba strămoșească.

Din „Biblioteca Teatrală“ au apărut până acum următoarele broșuri:

Nr. 1. „Soare cu ploaie“, comedie într'un act de Iosif Vulean: 20 cr. Nr. 2. „Ieșii la țară“, comedie într'un act, localizată de *Maria Brănușcu* după *Juin și Flex*: 20 cr. Nr. 3. „Biletul de tramvai“, comedie într'un act de Gr. *Mărușeanu*: 15 cr. Nr. 4. „Un om buclucăș“, comedie într'un act localizată de *Maria Brănușcu*, după *M. Michel și Labiche*: 20 cr. Nr. 5. „Trei doctori“, comedie într'un act localizată din I germană de *Virginia A. Vlăduț*: 20 cr. Nr. 6. „Pălăria ceasornicului“, comedie într'un act de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N.: 25 cr. Nr. 7. „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte de *Alexandru Cosmar*, localizată de *Iuliu Popescu*: 25 cr.

Gramatica Română pentru învățământul primar, partea I, de *Ioan Petran*, profesor siminarial (apărută în Arad, 1898 prețul 15 cr.) e aprobată de Ven. Consistor din Arad. Venitul curat și net al acestei didactice este destinat pentru înființarea unui fond, din care să se primeze învățătorii noștri, cari se vor distinge pe terenul învățământului și, îndeosebi, în propunerea limbii materne. Se poate comanda și dela adm. „Tribunei Poporului“.

„Povești populare“, de cuprins moralizator de *S. Teodorescu-Chirilăscu* — Prețul 8 cr.

„Familia“, vechia și singura revistă literară în țara noastră, apare în fiecare Duminică în Oradea-Mare, sub direcțiunea d-lui Iosif Vulean, membru al Academiei române. Prețul abonamentului 8 fl. pe an. Numărul 39 (Anul XXXV) din 8 Octomvrie st. n. a. c. are următorul cuprins:

Cerșitoare, de *Constanța Hodoș*. — Bujor (poesie), de *Haralamb G. Lecca*. Aca-

demia Română, raport general asupra crărilor comisiei premiilor anuale, anul 1899 (Urmare), de Gr. S. Tocilescu. — Cugetări. — Loreley (după H. Heine) traducere de N. Scheletti. — Astronomie și fotografie, de D. — Salon: „Din curșitate“ de Dușu. — Literatură. — Teatră. — Muzică. — Pictură. — Biserică și școală. — Ce e nou? — Posta redacției. — Călinarul săptămânii. — Ilustrațiuni: *Herman Sudermann*, *Mignon*.

AVIS. P. T. domni învățătorii colegi. La multele întrebări ce mi-se făcu o onoare vin a răspunde, că deși am tratat în statul de pensiuier, dar lucrul mai departe pe terenul literar-didactic, pentru noul an școlar 1899/1900 pot scrie cu manualele mele didactice — scrierile multă îngrijire — într'o limbă ușoară metodă practică și amăsurat gradul de înțelegere a tinerimii noastre din școala populară, ca așa carte să le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie: 1. Micul abecedar 18 tabele de pânză 3 fl. 60 c. 2. Micul abecedar P. I. ediția IX. pentru I. an 20 cr. 3. Micul abecedar P. I. ediția V. pentru II. an 20 cr. 4. Micul abecedar P. III. ediția V. pentru III. an 30 cr. 5. Exerciții intuitive ediția pentru învățătorii 30 cr. 6. Metodul procedere, la Abecedar, p. inv. 40 cr. 7. Limba română (gramatică) 30 cr. 8. Economia, ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 20 cr. 9. Socotă P. I. ediția IV. 20 cr. 10. P. II. ediția II. 20 cr. 11. Tabelele, măsurile anii ediția III. 6 cr. 12. Istoria naturală, ediția VI. 20 cr. 13. Geografia P. I. ediția IV. (cl. III. și IV.) 20 cr. 14. Istoria Ungariei ediția II. (clasa IV. și V.) 20 cr. 15. Istoria Univers., (clasa VI.) 20 cr. 16. Abecedar german-român 20 cr. 17. Istoria R. 30 cr. 18. Micul gratulau 30 cr. 19. Cântările Vildeemului 10 cr. 20. Învățături despre bani noi 2 cr. Cu simțul colegială *M. Tudorescu*. (Com. Temeș) peste B. Lipova.

Un comentariu la § 96 al „Statutului organic bisericesc gr.-or. rom.“ după 30 de ani, de I. cav. de *Pușcariu*. Brașov, 1899. Tipografia Ciurcu et. comp. O broșură în format mare cu un text de 39 pagini. Prețul 1 coroană. Se poate comanda și dela Librăria numitei tipografii.

O nouă carte folositoare. Sub titlul: „Amicul Poporului, îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român“, de *Titu Vuculescu*, pretor, a apărut tocmăi acum în tipografia „Tribunei Poporului“ în Arad o carte în adevăr folositoare pentru popor. Ea se extinde pe 148 pagini, în format 8° mare, cu un tipariu frumos și bine îngrijit, broșată elegant și scrisă într'un limbaj la înțelesul poporului. Materialul, împărțit în numeroase capitole mici, cuprinde sfaturi și învățături de foarte mare folos pentru toate treburile și trebuințele poporului. Ori-ce daraveri, pe cari poporul le are aproape zilnic atât cu direcțiile administrative, cât și cu judecătorile din patrie, cărturarul din popor le află în cartea aceasta toate la un loc, bine lămurite și spuse în limbă populară și înțeleasă de toți.

Prețul acestei cărți folositoare și voluminoase este numai 1 coroană (50 cruceri) și se poate comanda atât la autor în *M. Pécska*, cât și la administrațiunea „Tribunei Poporului“.

„Foaia Pedagogică“, ce apare la 1-a și 15-a a fiecărei luni în Sibiu, sub direcțiunea d-lui Dr. D. P. *Barcianu*, în Nr. 19 (din Oct.), anul III., are următorul cuprins: Cestiunea pedepselor în școala populară de *Iosif Velcean*, Inv. (Urmare). — Modele de lecțiuni: Capra cu trei iezi. Poveste de *Ioan Creangă*, lecțiune de Dr. P. Șpan. (Urmare) Informațiuni. — Felurimi. — Corespondență

Nouă carte de școală. A apărut tocmăi zilele acestea „Geografia pentru școlile populare“, întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă (pentru clasele III și IV), de *Vasile Goldiș*, profesor gimnasial, în editura Librăriei Ciurcu în Brașov. Prețul: 35 cr.

Acest nou manual de geografie al dlui profesor Goldiș, în forma cum se prezintă, este cât se poate de potrivit pentru cele două clase (III și IV) ale școlii populare. Împărțirea practică a capitolelor, urmate, fiecare îndeosebi, de „Observări metodice“; textul, expus într'un limbaj ușor, și cu mai multe ilustrațiuni; intercalarea în text a hărților pentru fiecare din cele cinci ținuturi mari ale Ungariei, — sunt toate calități alese, prin cari manualul dlui Goldiș se recomandă foarte mult tuturor învățătorilor dela școlile noastre populare.

„Economia Națională“, revistă economică, statistică și financiară apare lunar în București sub direcția dlui P. S. Aurelian. Anul XXIII. Nr. 8 (din August 1899) are următorul sumar: Ideea de justiție în relațiunile sociale, de A. D. *Damianoff*. Bibliografia cestiunei Orientului, de St. *Orășanu*. Făinurile noastre la expoziția de făinuri dela Rotterdam (Olanda), de V. S. *Moga*. Știri economice de V. S. *Moga*. Bibliografia. Anunțuri.

O pagină din istoria Bucovinei din 1848—50, dimpreună cu niște „Notițe despre familia Hurmuzachi“, ca răspuns la articolele din ziarul „Patria“ din Cernăuți anul III. Nrii 304 și 305, în chestiunea biografiilor bucovinene din Enciclopedia Română din Sibiu, de Dr. I. G. *Sbiera* Cernăuț, 1899.

Calindarul nostru

pe anul visec 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră

a apărut tocmăi acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“.

La comanda mai mare de 10 exemplare dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.